

Aan: de gemeenteraadsleden van de deelnemende gemeenten Werkzaam en Avri

Datum: 6 februari 2026

Onderwerp: zienswijze op het voorgenomen besluit tot voortzetting van de Coöperatie CIRTEX op basis van een brede maatschappelijke businesscase.

Geachte raadsleden,

Inleiding

Op 17 november 2022 hebben de Algemene Besturen van Avri en Werkzaam Rivierenland en de Raad van Toezicht van 2Switch ingestemd met de oprichting van een circulair textielsorteercentrum (Coöperatie Cirtex) in Rivierenland.

Het doel was om textielafval om te zetten in herbruikbare grondstoffen, een regionale ketensamenwerking op te zetten en tegelijkertijd werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Er is toen afgesproken, na 4 jaar te evalueren om inzicht te krijgen in **het toekomstig bestaansrecht van Cirtex**. Met deze evaluatie wordt antwoord gegeven op die hoofdvraag.

Samenvatting evaluatierapport

Het evaluatierapport (zie bijlage 1) laat zien dat Cirtex zich in korte tijd heeft ontwikkeld tot een volwassen bedrijf met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde. Het sorteercentrum verwerkt inmiddels 1,7 miljoen kilo textiel per jaar en draagt bij aan bewustwording over circulair hergebruik in de regio Rivierenland.

Ondanks deze vooruitgang is de transitie naar een volledig circulaire textielketen vertraagd door de wereldwijde textielcrisis en vervuiling van ingezameld textiel. Innovaties zoals Cirtex 2.0 en samenwerkingen met consortiumpartners bieden perspectief, maar de landelijke doelstelling van 50% circulair hergebruik in 2030 lijkt (nog) niet haalbaar. Verdere Investerings in de toekomst zijn noodzakelijk om de landelijke doelstellingen in 2050 te realiseren.

Op het gebied van inclusie heeft Cirtex zijn ambities ruimschoots waargemaakt. Het centrum biedt een hybride werkomgeving (springplank) waarin mensen met een ondersteuningsbehoefte passend werk vinden. Er zijn meer betaalde werkplekken gerealiseerd dan oorspronkelijk gepland en een deel van de medewerkers is doorgestroomd naar regulier werk. Het uitstroompercentage naar regulier werk ligt met 20% fors hoger dan het uitstroompercentage van 4% vanuit de productiehallen in Geldermalsen. Ook ontwikkelplekken, stages en taakstraffen zijn ingevuld, waardoor Cirtex een belangrijke rol speelt in sociale participatie.

Financieel gezien is het beeld wisselend. In 2023 werd een positief resultaat behaald, maar de jaren daarna stonden onder druk door de textielcrisis. De ‘smalle’ businesscase van Cirtex is kwetsbaar, maar wanneer de ‘brede maatschappelijke effecten’ worden meegewogen – zoals gerealiseerde omzet uit detacheringen en besparing op uitkeringen bij Werkzaak en lagere transportkosten bij Avri – blijkt de maatschappelijke impact van Cirtex aanzienlijk. Subsidies en bijdragen van partners hebben geholpen om de continuïteit te waarborgen, en nieuwe innovaties moeten de financiële basis verder versterken en een alternatief vormen voor de huidige buitenlandse afzet.

De conclusie is dat Cirtex bestaansrecht heeft, mits het wordt benaderd vanuit een brede maatschappelijke businesscase. De gekozen norm hierbij is dat het in onderstaande tabel benoemde financiële resultaat van Avri en Werkzaak hoger is dan het tekort bij Cirtex.

Het sorteercentrum vervult een unieke rol door circulariteit en inclusie te combineren en biedt een infrastructuur die niet alleen economisch, maar ook sociaal en ecologisch van grote betekenis is.

De komende jaren zijn cruciaal om de ketensamenwerking uit te bouwen en de financiële positie te versterken door de omzet te verhogen, waarbij de gemeenten circulaire textielproducten (bijv. wandpanelen of geluidsschermen voor openbare ruimte) afnemen. Op deze manier kan Cirtex blijven bijdragen aan een duurzame en inclusieve samenleving in Rivierenland.

Podcast

Voor een meer uitgebreide samenvatting luister de podcast (zie bijlage 2) die van het evaluatierapport is gemaakt.

Toekomstscenario's

We hebben vanuit de hoofddoelstellingen van Cirtex de volgende toekomstscenario's in beeld gebracht, waarbij we per scenario de hoofddoelstelling Circulair of Inclusie als prioritair hebben beschouwd en de Financiën daaruit volgen.

De scenario's zijn:

1. Circulair prioritair (2 uitersten), Inclusie en Financiën ondergeschikt;
2. Inclusie prioritair (2 uitersten), Circulair en Financiën ondergeschikt;
3. Realistisch scenario (optimum van Circulair, Inclusie en Financiën);
4. Scenario stoppen met Cirtex.

We hebben in onderstaande tabel zichtbaar gemaakt wat het resultaat van een ‘smalle’ en ‘brede’ businesscase is en welke impact dit heeft op de hoofddoelstellingen.

	2026					
	Scenario 1a	Scenario 1b	Scenario 2a	Scenario 2b	Scenario 3	Scenario 4
	Circulari- teit 0% sociaal	Circulari- teit 100% sociaal	Inclusie 0% doelgroep	Inclusie 100% doelgroep	Realistisch	Stoppen
Financieel Resultaat Cirtex (Smal)	-€ 394.210	-€ 274.273	-€ 376.821	-€ 331.876	-€ 240.983	€ 0
Financieel resultaat Werkzaak	€ 193.492	€ 513.616	-€ 427.570	€ 611.154	€ 427.570	-€ 427.570
Financieel resultaat Avri	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	-€ 65.000
Financieel Resultaat Cirtex + (Breed)	-€ 135.718	€ 304.343	-€ 739.391	€ 344.278	€ 251.587	-€ 492.570
Doelstellingen						
Circulair	Geen circulariteit	Deels circulariteit (a kwaliteit 10%)	Deels circulariteit (a kwaliteit 10%)	Deels circulariteit (a kwaliteit 10%)	Deels circulariteit (a kwaliteit 10%)	Geen circulariteit
Inclusie	12,2 FTE	28,1 FTE	0 FTE	30,4 FTE	26,3 FTE	0 FTE
Financiën	-€ 135.718	€ 304.343	-€ 739.391	€ 344.278	€ 251.587	-€ 492.570

We stellen voor het realistisch scenario 3 voor de toekomst te hanteren omdat hiermee een optimum wordt bereikt tussen de 3 hoofddoelstellingen (Circulair, Inclusie en Financiën).

In dit scenario is het uitgangspunt dat alle textiel (100%) rechtstreeks uit de route wordt verwerkt bij Cirtex en dat de sorteerkraftigheden (66% hopper en 34% sociaal sorteren) door de doelgroep en enkele reguliere medewerkers plaatsvinden.

Verschil tussen scenario 2b en 3.

Het scenario 3 is het meest realistisch kijkend naar het beschikbare aanbod van medewerkers van Werkzaak en inzet van enkele reguliere krachten waarmee we de meest efficiënte bedrijfsvoering binnen Cirtex kunnen inrichten. Dit in tegenstelling tot scenario 2b waar uitsluitend met doelgroepen wordt gewerkt, waarmee we niet de optimale bedrijfsvoering kunnen realiseren.

Verder levert het scenario 3 een gegarandeerde afzet van 66% origineel textiel op met een marktpartij tegen de huidige marktprijzen, terwijl dit bij scenario 2b 60% is waardoor dit een lager financieel resultaat geeft op de omzet.

Scenario 3 is daarmee het meest realistische scenario met de volgende impact op de 3 hoofddoelstellingen:

- 🟢 **Circulair:** deels circulair hergebruik (10% A kwaliteit) in eigen regio en controle op kwaliteit afzet richting buitenland en recycling (vezelsoort). Ondersteuning aan maatschappelijke initiatieven en organisaties. Keten kunnen we voorzien van textiel.
- 🟢 **Inclusie:** bredere inzet (26,3 FTE) door de doelgroep en enkele reguliere (1-2 FTE) krachten.
- 🟢 **Financiën:** exploitatie resultaat van -€240.983 (smal) of €251.587 (breed) op basis van gegarandeerde afzet van origineel tegen de huidige marktprijzen.

Vanuit een brede maatschappelijke businesscase is het positieve resultaat Werkzaak van €427.570 beschikbaar om aan te wenden voor het exploitatietekort Cirtex in de 'smalle' businesscase. Na vereffening resteert een maatschappelijke waarde van €251.587. Binnen de Werkzaak-begroting zijn voor de vereffening middelen beschikbaar. Het Participatiebudget biedt hiervoor voldoende ruimte, zeker nu het Rijk inmiddels structureel extra middelen heeft toegekend voor behoud en uitbreiding van de noodzakelijke infrastructuur voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Bestuurlijke oplegger van Raad van Toezicht en Algemene ledenvergadering Cirtex.

Door de raad van toezicht en algemene ledenvergadering Cirtex (zie bijlagen) is het maatschappelijk belang van Cirtex beschreven in een bestuurlijke oplegger bij het evaluatierapport. Wij verzoeken u deze oplegger te betrekken in uw bestuurlijke afweging en zienswijze op het voorgenomen besluit.

Voorgenomen besluit

Wij verzoeken u uw zienswijze op het voorgenomen besluit tot voortzetting van de Coöperatie CIRTEX op basis van een brede maatschappelijke businesscase schriftelijk aan ons kenbaar te maken **uiterlijk 15 juni 2026**. Definitieve besluitvorming in het algemeen bestuur van Werkzaam en Avri staat vervolgens gepland op 9 juli 2026.

Mocht uw raad behoefte hebben aan een nadere toelichting op dit voorgenomen besluit, dan zijn we uiteraard bereid tot een nadere toelichting in uw raad. Op 1 juni 2026 is er ook nog een regionale zienswijzemarkt voor raadsleden, waarbij u vragen kunt stellen over dit voorgenomen besluit.

Het Dagelijks Bestuur van Werkzaam Rivierenland,

De secretaris,
Werkzaam Rivierenland,

De plv. voorzitter,
Werkzaam Rivierenland,

De heer C.H van de Wetering

De heer D. Verbeek

Het Dagelijks Bestuur van Avri,

De secretaris,
Avri,

De voorzitter,
Avri,

De heer W. Brouwer

De heer J.P. Neven